



## Open grenzen tegen kinderuitbuiting

Juni 2009

**Op 12 juni 2009 is het tien jaar geleden dat een van de belangrijkste verdragen tegen uitbuiting van kinderen, verdrag 182 van de Internationale Organisatie voor Arbeid (ILO), van kracht werd. Landen die hun verantwoordelijkheid niet nemen om kindermisbruik aan te pakken moeten daarvoor gestraft worden. Daarnaast moeten grenzen open voor opsporing.**

Niet veel mensen zullen het verdrag 182 kennen, dat vele vormen van kinderuitbuiting strafbaar stelde in landen waar dit nog niet het geval was, waaronder vormen van seksuele uitbuiting in Nederland. Bovendien is het mogelijk om kinderseksuïsten effectief aan te pakken zonder bureaucratische procedures.

Wereldwijd belanden jaarlijks miljoenen kinderen in de prostitutie en wordt een meervoud daarvan seksueel uitgebuit op straat, in weeshuizen en thuis. Klanten variëren van de lokale bevolking tot internationale zakenmannen en toeristen. De prijzen variëren van negentig dollarcent voor 'de daad' op de straten van Mwanza, Tanzania, tot 1400 dollar voor een jonge maagd in Phnom Penh, Cambodja. De kinderen belanden in een cirkel van prostitutie waar de verdiensten relatief goed zijn, en komen daar niet meer uit. Misbruik gaan ze gewoon vinden, de jongens gaan andere jongetjes misbruiken, de meisjes beschermen hun kinderen later niet tegen hetzelfde lot.

Volgens het verdrag is de politieke wil er om kinderuitbuiting aan te pakken, maar het in praktijk brengen is een andere zaak. In 2006 sprak ILO al van de uitbanning van seksuele uitbuiting van kinderen. Dit was te optimistisch. Van versterkte opsporing, internationale bijstand en samenwerking is nog niet veel te merken, waardoor kindermisbruik meestal ongestraft blijft. Uit recent onderzoek van Terre des Hommes blijkt dat in landen zoals Tanzania, waar een grote aanwezigheid van ILO programma's is, er geen vervolging plaatsvindt van mannen die naar kinderprostituees gaan. "Want", zo vinden woordvoerders van de politie daar, "seksuele uitbuiting van kinderen is een sociaal probleem, en niets voor de politie." Ook Nederland is aanwezig in Tanzania, woordvoerders van de ambassade weten van de omvangrijke problemen met seksuele uitbuiting, maar willen er niets aan doen.

Zo weet iedereen dat er grote problemen zijn, maar blijft de oplossing liggen. Politie, aanklager en rechterlijke macht hebben onvoldoende prioriteit en capaciteit voor de aanpak van kinderuitbuiting. Dit geldt internationaal maar ook nationaal. Dat bleek onlangs uit een brief van minister Hirsch Ballin van Justitie waarin werd vastgesteld dat Nederlanders die in het buitenland kinderen seksueel uitbuiten, moeilijk te vervolgen zijn omdat je moet samenwerken met buitenlandse politie. Maar ook de politie capaciteit elders inzetten om criminelen op te sporen, stuit op problemen van soevereiniteit: een staat



mag zich niet zomaar mengen in criminaliteitsbestrijding in een ander land.

Zowel juridisch als moreel is deze situatie verwerpelijk. Juridisch hebben alle staten die partij zijn bij verdrag 182 tegen de meest ernstige vormen van kinderuitbuiting de plicht om elkaar bij te staan in vervolging. Als staten hierin nalatig zijn, dan zijn deze staten internationaal aansprakelijk voor de schade die aan kinderen wordt berokkent. Een recent voorbeeld van deze vorm van aansprakelijkheid is de zaak die Braziliaanse meisjes via hun advocaten dreigden aan te spannen tegen Nederland. Twee Nederlandse producenten van kinderpornografie die tot straffen van acht en elf jaar waren veroordeeld, konden dankzij Nederland ontsnappen. Hun vervolging werd in Nederland verprutst, waardoor de heren hun forse straffen ontlieden. Volgens het internationale recht is de Nederlandse staat verantwoordelijk voor de straffeloosheid van de mannen en kan het in een zaak in het internationaal hof van justitie veroordeeld worden tot reparaties – oftewel een financiële compensatie voor fysieke en emotionele schade. Dergelijke acties hebben effect en moeten veel vaker ondernomen worden: Nederland zorgde ervoor dat de mannen hun Braziliaanse straf alsnog moeten uitzitten.

Maar ook moreel is het moeilijk te verkroppen dat overheden die hun politie niet wensen in te zetten voor het welzijn

van hun kinderen, daarmee vrijstaten kunnen worden voor walgelijke uitbuitingspraktijken. In de praktijk is het echter zo, dat er van een internationale organisatie kritiek komt op een dergelijk land, dit land zich er niets van aantrekt en er verder niets gebeurt. Maar als bijna ieder land op aarde dit verdrag ondersteunt, dan moet die situatie toch leiden tot ingrijpen van andere landen? Dan moet de soevereiniteit toch niet heilig zijn?

Na tien jaar van verdrag 182 is het duidelijker dan ooit dat criminaliteit geen grenzen kent: meisjes worden vanuit de Filippijnen, Roemenië en Tanzania gesmokkeld naar het Midden Oosten, Europa en Amerika gehaald. Politie moet nog altijd vruchteloos aankloppen om de juiste informatie op de juiste plaats te krijgen om vervolging te starten. In plaats van te juichen over het eind van kinderuitbuiting moeten staten de verantwoordelijkheden die het verdrag oplegt uitvoeren. De grenzen opengooien voor politiesamenwerking is de enige hoop om de deur dicht te doen voor kinderuitbuiters.

*Auteur*

*Lucien Stöpler is kinderrechtenmedewerker bij Terre des Hommes en gaf bovenstaande boodschap tijdens de viering van het tienjarig bestaan van verdrag 182 mee aan andere hulporganisaties en overheden in Genève.*

